

Motion

1976/77:1623

av herr Torwald m. fl.

med anledning av propositionen 1976/77:138 om genomförandet av den nya taxeringsorganisationen, m. m.

I propositionen 1976/77:138 föreslår departementschefen att skattechefen och skattemyndigheterna får avgöra hur genom RS-reformen tilldelade personalresurser bör användas under sista halvåret 1978. Till ledning för den bedömningen anför departementschefen vissa lämpliga arbetsuppgifter.

Denna fråga har emellertid större räckvidd. I propositionen 1975:87 understryks skattechefens ansvar för taxeringen i länet. Samtidigt betonas vikten av samråd och samarbete mellan skattechefen och chefen för de lokala skattemyndigheterna (LSM).

Vi anser att man genom en sådan ansvarsbild ger skattechefen och skattemyndigheterna alltför stor frihet. Vi vill understryka att man i det ursprungliga RS-projektet för övergång till tjänstemannataxering samtidigt betonade vikten av en decentraliserad organisation och ett lekmannainflytande såsom en garanti för fortsatt lokal- och personkännedom. Frågor som rör övergripande mål och allmän inriktning av gransknings- och revisionsverksamheten är av sådan grundläggande betydelse att här krävs en medborgerlig förankring. Så länge länsstyrelsen (LSt) har vissa uppgifter enligt taxeringslagen kan visserligen sägas att ett visst medborgerligt inflytande föreligger. Men taxeringsnämnden (TN) är ju en kommunal nämnd, vilket bör kunna garantera att själva taxeringsbesluten har medborgerlig förankring.

Enligt vår uppfattning är det emellertid dags för en närmare analys av ett fördjupat kommunalt inflytande över kontrollverksamheten. Planering och genomförande av fortsatt försöksverksamhet, inriktning i stort av särskilda gransknings- och revisionsinsatser inom viss region eller inom bestämda branscher är exempel på frågor av vital betydelse för den kommunala ekonomin.

Det är en väsentlig brist i det hittills bedrivna projektarbetet att denna medborgerliga förankring och detta kommunala samband inte blivit utrett. RS-projektet bör därför ges i uppdrag att närmare utreda samverkansformerna mellan kommun–TN–LSM–skattechef–LSt.

Ett väsentligt syfte med RS-reformen är ju att tillgodose medborgarnas krav på närhet och snabb service samt rådgivning. Det är därför viktigt att RS-projektet ytterligare överväger decentraliserade arbetsformer. Som utmärkt exempel på decentralisering kan vi nämna att en LSt under en följd av år haft en taxeringsintendent hos LSM under perioden dec.–jan. Denna åtgärd har medfört att hundratals besvärsmål och skatteansländsfrågor

kunnat avklaras på kort tid. Vi efterlyser flera initiativ av denna typ till befrämjande av snabb handläggning och till undvikande av att den skattskyldige skjutsas fram och tillbaka inom en växande byråkrati.

Vi delar departementschefens uppfattning att mer tid behövs för utbildning. Utbildningsbehovet avser emellertid inte endast granskare och revisorer utan även övrig personal. Detta är nödvändigt för att varje myndighet som helhet sedd skall vara förberedd att möta de kommande arbetsuppgifterna. Detta är vidare angeläget, så att personalen får den möjlighet till befordran som framhölls i propositionen 1975:87 (s. 128–129). Ökad möjlighet till utbildning och utveckling får också ses som en förutsättning för att fullfölja riksdagens beslut om jämställdhet mellan könen.

När det gäller utbyggnaden av granskningsverksambeten vill vi framhålla att denna är lika viktig för varje myndighet. Den ena myndigheten får därför inte gynnas framför den andra. Eftersom RS-reformen innebär en större förändring för LSM än för LSt är det väsentligt att den hos LSM placerade RS-personalen såväl under uppbyggnadsskedet som då systemet är utbyggt verkligen i all möjlig mån tjänstgör vid LSM.

Tjänstgöring på den ordinarie arbetsplatsen är en nödvändig förutsättning för att de nya tjänstemännen verkligen skall kunna växa in i sin arbetsmiljö och för att LSM totalt sett skall vara effektiv och även tillhandahålla den service och information allmänheten har rätt att kräva. Organisationen måste därför utformas så att rörligheten bland personalen blir så liten som möjligt. Genom täta personbyten, som hittills har förekommit i många rörelsedistrikt i storstadsområden, är det inte ovanligt att en skattskyldig vid taxeringen år efter år får förklara samma sak för olika tjänstemän. En ytterligare fördelning av deklarationsmaterialet efter geografisk princip skulle kunna mildra dessa svårigheter.

Det är visserligen värdefullt med växeltjänstgöring mellan LSt och LSM, men huvudprincipen måste ändå vara den att varje tjänsteman utför sina arbetsuppgifter vid den myndighet där han är anställd. I den mån andra arbetsuppgifter skall utföras måste som princip gälla att det är arbetsuppgifterna och inte personalen som flyttas. Särskilt angeläget är att LSM, som har den närmaste och tätaste kontakten med allmänheten, nu verkligen byggs upp med den för LSM avsedda personalen.

För flertalet granskare hos LSM torde LSM:s arbete vara helt nytt. Granskarna bör därför under andra halvåret 1977 och 1978 även lära sig att delta i LSM:s övriga arbetsuppgifter och inte bara kontroll av källskatt och arbetsgivaravgifter.

De till LSM hörande granskarna kan således delta i kontroll av att riktiga kontrolluppgifter lämnas samt inhämta kontrolluppgifter till ledning för TN-revisioner.

B-skattkontrollen bör intensifieras. Kritik har framförts, bl. a. från fackligt håll, av att denna kontroll är eftersatt och att möjligheten att obehörigen skaffa sig B-skatt medför osunda konkurrensförhållanden.

Det är ett starkt kommunalt intresse att mantalsskrivning sker på rätt ort. RS-personalen hos LSM kan med fördel inkopplas på dylika utredningar och på utredningar i samband med flyttning till utlandet.

Vi konstaterar med tillfredsställelse att särskild uppmärksamhet riktas mot säkerhets- och integritetsfrågorna i det framtida ADB-systemet. RS-projektet bör därvid utreda följderna av annat identifikationsbegrepp än personnummer och i vart fall överväga att personnumret sekretessskyddas.

För kommande beslut i parlamentarisk ordning om utbyggnaden av skatteadministrationen bör RS-projektet åläggas att redovisa användningen av dels redan tilldelad personal, dels tillkommande personal genom inrättande av nya tjänster. Varje myndighet bör genom arbetsplan redovisa kommande användning av RS-personalen. Härigenom kan riksdagen fatta beslut om personaltilldelning och -placering m. m. på ett säkrare underlag än vad som nu är tillgängligt.

Under hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts
beträffande inriktningen för arbetsfördelning och arbetsuppgifter vid det fortsatta genomförandet av det s. k. RS-projektet.

Stockholm den 4 maj 1977

RUNE TORWALD (c)

LARS SCHÖTT (m)

ERIC REJDNELL (fp)

ERIK JOHANSSON (c)

i Hållsta